

L'Escola Virtual d'Idiomes per a universitaris

Norman Coe

Director acadèmic (Escola Virtual d'Idiomes per a universitaris)
ncoe@eviu.com

Resum:

Aquest article tracta de la creació d'una escola virtual d'idiomes i de l'elaboració dels seus materials. A partir d'unes consideracions, es van prendre una sèrie de decisions tenint en compte les aules, els cursos i els materials. S'exposen els motius d'aquestes decisions i es fa referència al paper dels diferents participants, incloent-hi els editors. Evidentment, una tasca innovadora com aquesta planteja alguns problemes, que també s'analitzen en aquest article.

1. Consideracions inicials

La UOC es va crear l'any 1996 com una universitat íntegrament virtual. Ofereix una sèrie de títols oficials a l'Estat espanyol i col·labora en nombrosos projectes conjunts per a prestar ensenyament superior a distància.

A Catalunya, el castellà i el català són llengües cooficials i els joves acaben l'escola secundària amb un domini raonable d'ambdues. El 2001, la Generalitat de Catalunya va decidir que la competència en una tercera llengua fos una condició per a obtenir un títol universitari. En conseqüència, la Junta del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC) va aprovar que cada universitat incorporaria aquest requeriment en els seus plans d'estudi. Per tal d'oferir els mitjans per a aconseguir aquest objectiu, el Govern va formular les consideracions següents:

- que els estudiants que acaben l'escola secundària tenen una competència lingüística equivalent al final de la fase d'usuari bàsic (A2) en el marc europeu comú;
- que per als seus estudis i la seva carrera professional, cal que els estudiants siguin usuaris independents (B2);
- que aquesta diferència equival als nivells 3 i 4 del pla d'estudis de les escoles oficials d'idiomes;
- que atès que la població universitària consta de 200.000 alumnes i que l'oferta de classes presencials és limitada, es fa necessària una oferta virtual;
- que l'oferta principal serà l'anglès, ja que és la tercera llengua d'aproximadament el 95% dels alumnes de secundària;

- que la UOC és la institució amb una major experiència per a organitzar i oferir formació virtual.

A partir d'aquestes consideracions, el CIC, després d'una negociació per a la definició de l'oferta, va encarregar a la UOC la creació d'una escola d'idiomes que prestés serveis a tots els estudiants de les universitats públiques catalanes i a les privades que signin conveni amb el propi CIC. En altres paraules, l'Escola Virtual d'Idiomes per a universitaris (EVIU) presta serveis a totes les universitats catalanes en igualtat de condicions, tal com es pot comprovar en el portal obert:

Com s'estudia a l'EVIU
 >> Descobreix com es viu i s'aprèn a l'EVIU.

Vols saber el teu nivell?
 >> Línia de sortida: preparats, a punt, ja!

Matricula't
 >> Primers passos cap a l'èxit!

Qualificacions i Certificats
 >> Sàptigues com acreditar els teus coneixements.

El nostre material
 >> Prova la qualitat pedagògica dels materials. Abç n'aprèn qualrevoll!

Els nostres cursos
 >> Consulta'ls i ingressa't amb la nostra oferta formativa.

+ Informació
 >> Tot el que et cal saber.

Què és l'EVIU?
 >> La resposta del Consell Interuniversitari de Catalunya.

Atès que es tractava d'una oferta pública, la matrícula del curs per crèdits havia de ser la mateixa que per a altres cursos públics subvencionats pel Govern. A causa de l'elevat cost de les infraestructures, la matrícula fixa tampoc no podia incloure els professors, per la qual cosa el curs bàsic havia de ser d'autoaprenentatge. L'escola també va decidir oferir cursos complementaris amb professor, també a preu públic. Els cursos complementaris són: llengua escrita, llengua oral en diferit, llengua oral en línia o una combinació d'aquests. (En el curs de "llengua oral en diferit", els alumnes envien arxius de veu adjunts i poden escoltar els d'altres alumnes, mentre que en el curs de "llengua oral en línia" les converses es mantenen a temps real.) Per tal d'implantar aquesta sèrie d'ofertes, l'escola va haver d'elaborar materials didàctics d'autoaprenentatge en línia, com també un campus que permetés diferents tipus d'interaccions.

Paral·lelament, el CIC va decidir encarregar un sistema de proves específiques, que estan essent elaborades per una comissió formada per totes les universitats. Aquestes proves

avaluaran la comprensió auditiva i lectora, i l'expressió oral i escrita.

2. Materials didàctics: preparació

Pel que fa als materials, em van encarregar de dirigir un equip de quatre autors, que ja tenien experiència tant pel que fa a elaborar materials d'ensenyament d'anglès (ELT) com a impartir cursos virtuals de formació. Malgrat que tots érem professionals experts en aquest tema, vam passar dos mesos en la fase de preparació, que va incloure el següent:

- Analitzar els plans d'estudi i les proves de les escoles oficials d'idiomes.
- Visitar totes les escoles virtuals d'idiomes i estudiar els materials didàctics que s'hi utilitzaven.
- Consultar tots els cursos convencionals de certa rellevància.
- Redactar llistes de temes possibles.
- Planificar l'estructura del curs: nombre d'unitats, seccions i durada de cada una.
- Dissenyar una tipologia d'exercicis.

3. Pla d'estudis

Els plans d'estudis de les escoles oficials d'idiomes són força exhaustius, ja que inclouen objectius, pronunciació, vocabulari, temes i funcions, i també morfologia i sintaxi; han estat molt útils com a llista de control. Encara que el pla d'estudis sigui molt detallat, sempre es pot implantar a partir d'un enfocament sintètic o bé analític. En altres paraules, es pot començar amb els elements lingüístics i continuar amb una síntesi d'aquests elements en un ús contextualitzat, o bé es pot començar amb els textos (tant orals com escrits) i analitzar-los per a entendre'n els components lingüístics.

Vam decidir que l'enfocament del nostre pla d'estudis seria analític. La raó per la qual vam escollir aquest enfocament és que els nostres alumnes potencials ja han estat exposats –sovint unes quantes vegades– a plans d'estudis que volen ser una "progressió" d'estructures gramaticals. Dit d'una altra manera, vam partir de la suposició que ja coneixen totes les estructures bàsiques; el que ara necessiten és experimentar-les en l'ús, tant receptiu com productiu. La nostra tasca, doncs, era buscar textos adequats i elaborar unitats temàtiques que hi estiguessin relacionades, per tal que la pràctica de la llengua es fes a partir dels textos escollits. (Curiosament, una de les primeres reaccions dels alumnes és que estan més interessats en l'enfocament gramatical del que havíem previst.)

4. Estructura del curs

Pel que fa a l'estructura del curs, el CIC havia estipulat dos nivells, que corresponguessin en total a unes 240 hores de classe. Vam decidir dividir cada un dels dos nivells en dos cursos, i cada curs en 15 unitats. Així, cada unitat consta de quatre hores de classe, i els cursos de 15 unitats corresponen a un semestre universitari d'un 15 setmanes. També vam decidir que hi hauria 3 proves de progrés per a cada curs.

Amb relació a l'estructura de cada unitat, tot i que no volíem ser massa rígids, vam decidir aplicar les pautes següents:

Comprensió auditiva - 35 minuts

Comprensió lectora - 35 minuts

Expressió oral - 40 minuts

Expressió escrita - 40 minuts

Gramàtica - 30 minuts

Vocabulari - 20 minuts

Autoaprenentatge - 22 minuts

Aquest darrer punt requereix una explicació. Un cop restat el temps dedicat a les proves, el temps disponible per a cada unitat és de 222 minuts. Vam decidir destinar el temps sobrant a l'autoaprenentatge, que es basa en els enllaços d'Internet que ofereix cada unitat. Alguns d'aquests enllaços són a llocs web que tracten aspectes relacionats amb el tema de la unitat, dels quals alguns contenen aspectes gramaticals que s'han estudiat en les unitats. En general, hem d'admetre que tots els temps especificats, tant per a les seccions com per als exercicis individuals, són suposicions més que no pas el resultat d'un treball de camp.

5. Tipus d'exercicis

Quant al tipus d'exercicis, se'ns van plantejar limitacions greus. Encara que el nostre objectiu era oferir pràctiques per a les quatre habilitats, en general, la tecnologia restringeix els exercicis als qüestionaris de resposta tancada. A més, havíem de tenir en compte que els alumnes a) treballen individualment i b) sense professor. Per a les seccions de comprensió lectora i auditiva, comencem amb una pràctica pensada per a suscitar l'interès en el tema i facilitar que l'alumne gestioni els seus propis recursos. Aquesta activitat va seguida de la comprensió general i posteriorment per exercicis detallats de comprensió.

Per exemple, en la secció de comprensió lectora de la unitat sobre cinema, el primer exercici és una enquesta per als usuaris, on els estudiants han de seleccionar el tipus de pel·lícula que prefereixen, quantes vegades van al cinema, etc., la qual cosa serveix per a activar el vocabulari útil. En el segon exercici, que s'ha de respondre en un temps limitat, simplement han de decidir quina de les dues crítiques d'una pel·lícula és més favorable; això està dissenyat per a donar una idea general als estudiants sobre els dos textos. El tercer exercici, que no té límit de temps, consisteix en preguntes més detallades sobre les dues crítiques. Si els estudiants troben que una pregunta és massa difícil, poden clicar un botó de pistes, que indica la part del text on es pot trobar la "solució".

En la secció d'expressió oral, hi ha un exercici amb les paraules de la unitat, tant soltes com dins de frases. Després hi ha una pràctica de diàleg, que combina la lectura amb un cert grau de llibertat. En aquests exercicis, l'alumne pot escoltar el diàleg, després fer un dels dos papers i finalment escoltar el diàleg amb el paper que ha escollit. L'última activitat d'aquesta secció es basa en el que s'ha treballat prèviament i és un exercici que l'alumne envia a l'aula com a missatge de veu. Pel que fa a l'expressió escrita, hi ha diverses pràctiques de semiescriptura que condueixen a l'exercici final, que també s'ha d'enviar a l'aula. En el cas dels textos que s'envien a l'aula, l'estudiant pot escoltar (o llegir) una resposta model, tot i que la seva versió no ha de ser forçosament idèntica.

Per exemple, en la secció d'escriptura de la unitat sobre turisme, la pregunta final és:

Pensa en un lloc digne de ser recordat que hagis visitat. Fes-ne una descripció escrita. Recorda que has d'explicar on és i què s'hi pot veure. Utilitza adjectius i adverbis perquè el text sigui més interessant.

La resposta model és:

One of my favourite places in India is Fort Cochin, in the south-western state of Kerala. Situated at the end of a peninsula jutting out into the Arabian Sea, you reach it

by ferry. The town is small, and it's a pleasure to walk around the quiet streets.

The architecture in Fort Cochin has a European feel to it, with houses built by wealthy British, Dutch and Portuguese traders. In the centre of the town you come across a typically English scene—a village green where children play cricket. Only the blazing sun reminds you that you are in India! In a corner of the green stands the church of St. Francis, built by the Portuguese and the first European church in India.

On the northern shore of Fort Cochin there is a lively fish market. Long wooden boats arrive with the day's catch, which is noisily sold by auction. Further along the shore you see the huge elegant Chinese fishing nets, introduced to the region by Chinese traders. These nets are worked by at least four men, and are an unforgettable sight.

6. Col·laboració amb els editors

El material s'ha beneficiat enormement de l'estreta col·laboració entre els autors i l'editorial Eurecamèdia. En totes les fases hem tingut l'oportunitat d'adequar els nostres objectius pedagògics als mitjans tècnics i de disseny necessaris per a desenvolupar-los. Un dels problemes més complicats va ser la manera de simular la parla. Els nostres col·legues del departament de publicacions ens van suggerir aquest disseny per a l'enregistrament dels exercicis de diàleg:

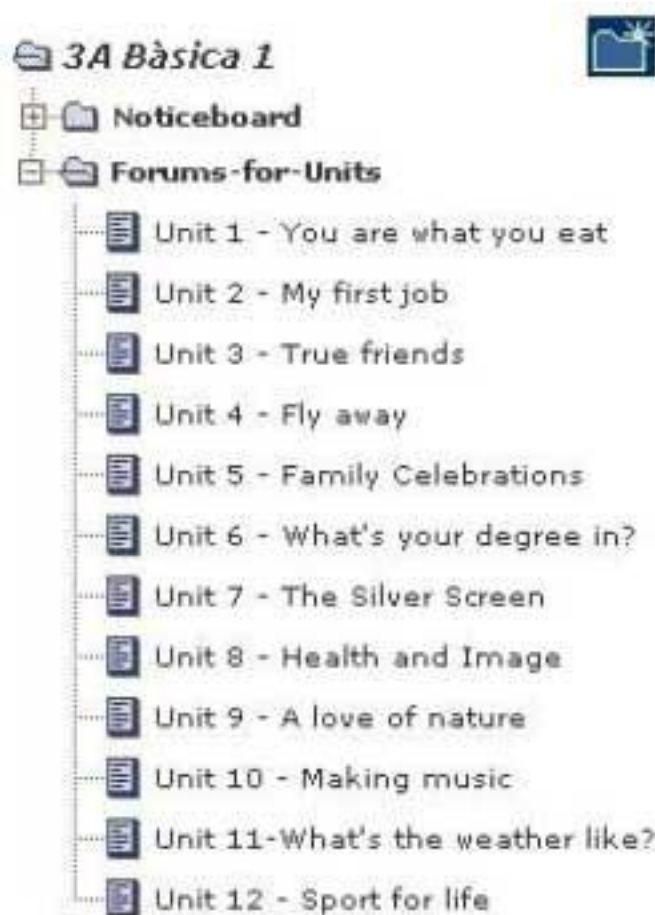

El diàleg consisteix en vuit intercanvis que l'alumne pot escoltar utilitzant els botons d'escolta (A). Després, ha d'escollir un dels dos papers (B); també pot escollir un nivell (C), que li ofereix més o menys ajut escrit (D). Després, utilitzant els botons de parla (E), pot enregistrar la seva versió, escoltar-la, desar-la i escoltar la seva participació en el diàleg.

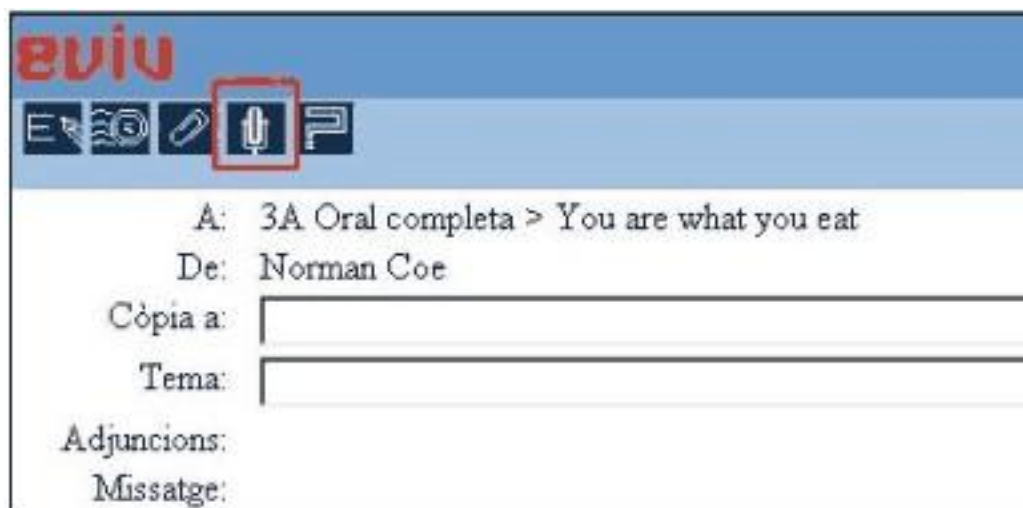
7. Estructura del campus i de les aules

Tot i que és un tema que s'escapa del meu control, és evident que el campus es va haver de dissenyar per a facilitar el funcionament d'aquests cursos. En concret, els components de veu van implicar alguns canvis. Succintament, hi ha un lloc web obert que tothom pot visitar a <http://www.eviu.com/>^[url1], el qual conté informació directament relacionada amb els cursos, i també una prova de nivell, el resultat de la qual es pot desar per a recuperar-lo més endavant. Però el lloc web conté moltes altres coses: diferents tipus d'informació cultural, jocs i la pregunta de la setmana.

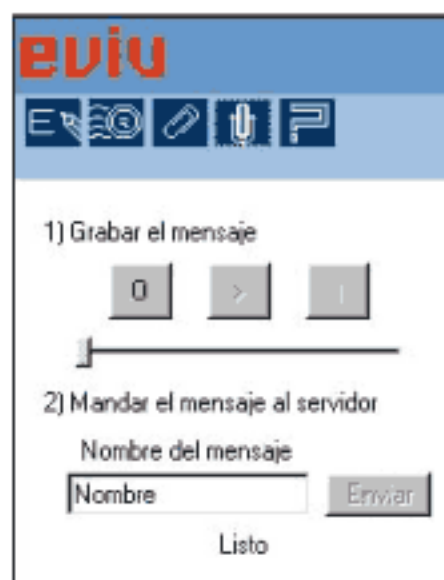
Un cop s'ha iniciat el curs, l'alumne pot entrar al campus "reservat", que inclou una aula, el material didàctic i una sèrie de fòrums oberts a tothom, a part del que s'ha esmentat anteriorment. L'estructura de l'aula varia segons el curs que fa l'alumne. Totes les aules inclouen el material didàctic, una llista dels alumnes de la classe (que mostra qui està connectat), un grup de xat (per als xats escrits) i els fòrums que es creen segons la necessitat. En general, cada professor crearà un fòrum que farà servir com a tauler d'anuncis (que només podran llegir els seus alumnes) i un fòrum independent per a cada activitat setmanal (escriure i llegir), per exemple:

Els alumnes envien a aquests fòrums les seves aportacions escrites o parlades, que sempre estan relacionades amb el tema de cada unitat. A diferència de les aules de la UOC, hi ha la possibilitat d'enviar arxius de veu adjunts, quan es clica sobre la icona del micròfon:

Quan la cliques, apareixen els botons per a enregistrar i desar el missatge:

Evidentment, les aules que inclouen conversa en línia també incorporen un grup de xat oral. Aquestes converses tenen lloc en temps real, de manera que el professor ha de convenir l'horari adequat amb els alumnes. Un requisit d'aquests xats és utilitzar un micròfon amb auriculars. Això permet que tothom mantingui el volum adequat i també evita la realimentació acústica que sol produir-se quan s'utilitzen altaveus.

8. Seguiment de l'alumne

Per tal d'avaluar el progrés dels alumnes, especialment dels que formen part dels grups d'autoaprenentatge, també calia implantar un sistema per a enregistrar i emmagatzemar informació relacionada amb les seves accions. De moment, el que s'enregistra és el següent:

- L'últim cop que s'han connectat.
- Els exercicis realitzats.

- Les vegades que han fet cada exercici.
- El temps emprat per fer cada exercici.
- El nivell d'encerts.

La pantalla té l'aspecte següent:

EVIU Administration
 Classroom: eviu002_3a2_a_1 Student: Gabriel Ferrater Puig
 Last Sync: 29/12/02 - 4 days ago

U1 U2 U3 U4 U5 P1 U6 U7 U8 U9 U10 U11 U12 U13 U14 U15

Unit 1
 Annotations

Category	Date	Exercise	Tries	Score
Reading	13/12/02	2	1	1
Reading	13/12/02	3	1	1
Reading	13/12/02	4	1	0
Listening	13/12/02	1	1	1
Listening	13/12/02	2	1	1
Listening	13/12/02	3	4	0
Listening	13/12/02	4	1	0
Listening	13/12/02	5	1	0
Grammar	12/12/02	1	1	1
Grammar	12/12/02	2	1	0
Grammar	12/12/02	3	1	1
Grammar	12/12/02	4	1	0

Category	Date	Exercise	Tries	Score
Vocabulary	12/12/02	1	1	0
Vocabulary	12/12/02	2	1	0
Vocabulary	12/12/02	3	1	1
Vocabulary	12/12/02	4	1	0
Vocabulary	12/12/02	5	1	0
Speaking	13/12/02	1	1	1
Speaking	15/12/02	2	1	1
Speaking	21/12/02	3	3	1
Speaking	21/12/02	4	2	1
Speaking	21/12/02	5	1	1
Speaking	22/12/02	6	1	1
Speaking	21/12/02	7	1	1

Una de les prestacions que s'ofereix als alumnes és que poden descarregar el material i treballar sense estar connectats. En aquest cas, les dades del registre de l'alumne s'emmagatzemen en el seu disc dur i es transfereixen automàticament a la base de dades de l'escola cada vegada que aquest es connecta a l'entorn de treball. Com a mínim, els alumnes s'han de connectar per a fer les tres proves de progrés, de les quals, evidentment, el sistema també emmagatzema el resultat.

Com en tots els sistemes d'emmagatzematge i recuperació, la qüestió clau és la recuperació ràpida de la informació adequada. De moment, tenim molta informació, però tot just estem dissenyant les anàlisis que oferiran una visualització adequada per als professors o l'escola. A partir del volum d'informació, les dades de què el professor podrà disposar immediatament seran les referides als casos que cal tractar amb urgència. La informació menys important es desarà en un segon nivell, i el professor l'estudiarà més a fons si necessita detalls complementaris. Els autors també podran visualitzar dades rellevants, fins i tot el temps que els alumnes necessiten per a fer cada exercici, per tal de poder-lo comparar amb les previsions establertes.

A més de l'emmagatzematge i la recuperació, el sistema també ha de generar missatges per als alumnes. Encara som en la fase de planificació, però la idea és que el sistema generi un missatge a la setmana per a cada alumne, que s'enviaria el divendres, per exemple:

Estimada Sara,

Hem vist que aquesta setmana has estat més de tres hores treballant amb el material didàctic i que has enviat un missatge al fòrum. Ben fet! Recorda que el teu qüestionari de detecció de necessitats va demostrar que necessitaves practicar la comprensió auditiva; en aquesta unitat hi ha enllaços que et permeten fer exercicis addicionals.

Esperem que t'ho passis bé estudiant.

Sigui com sigui, l'alumne ja obté una resposta a partir del material. Quan demana les respostes, sol trobar explicacions de per què les opcions triades són incorrectes. També troba una llista detallada dels exercicis que ha acabat i amb quin nivell d'encert. A més, veu el resultat de les proves, el material de les quals s'extreu de les unitats que ja s'han estudiat. En la segona versió del material s'hi inclouran pistes en tots els exercicis rellevants per a ajudar els alumnes que tenen dubtes o que escullen per primer cop una resposta incorrecta.

Cal admetre que hi ha problemes tècnics: la "fluïdesa" (= manca de discontinuïtats de transferència) dels xats en línia, si la connexió no és prou ràpida, queda afectada per diversos factors, incloent-hi el volum de circulació global. I encara s'ha d'estudiar la dificultat que comportarà definir les condicions per als diferents missatges, de manera que el sistema no generi informació inútil o irrellevant.

Atès que un dels objectius del projecte era ensenyar a parlar en línia sense la presència directa d'un interlocutor, la nostra tasca era pràcticament impossible, però ha estat fascinant acceptar-ne el repte i esforçar-nos per acostar-nos-hi tant com fos possible.

Llista d'URL:

[url1]:<http://www.eviu.com/>

Enllaços relacionats:

- ➡ Netlanguages:
<http://www.netlanguages.com>
- ➡ Global English:
<http://www.globalenglish.com>
- ➡ Englishtown:
<http://www.englishtown.com>
- ➡ NetLearn Languages:
<http://www.nll.co.uk>
- ➡ Bell English Online:
<http://www.bellenglish.com/courses/fce>
- ➡ Peak:
<http://www.peakenglish.com>

Citació recomanada:

COE, Norman (2003). "L'Escola Virtual d'Idiomes per a universitaris". *Digitum*, núm. 5 [article en línia].
DOI: <http://dx.doi.org/10.7238/d.v0i5.561>

[Data de publicació: abril de 2003]